

ROZSTRZYGNIĘCIE NADZORCZE

Wojewody Lubuskiego

NK-I.4131.134.2021.AOlc

z dnia 20 sierpnia 2021 r.

Rada Gminy Skąpe

Na podstawie art. 91 ust. 1 i 3 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2021 r. poz. 1372)

stwierdzam nieważność

§ 1 uchwał:

1. Nr XXXV/287/2021 Rady Gminy Skąpe z dnia 23 lipca 2021 r. o zmianie uchwały w sprawie statutu sołectwa Błonie,
2. Nr XXXV/288/2021 Rady Gminy Skąpe z dnia 23 lipca 2021 r. o zmianie uchwały w sprawie statutu sołectwa Darnawa,
3. Nr XXXV/289/2021 Rady Gminy Skąpe z dnia 23 lipca 2021 r. o zmianie uchwały w sprawie statutu sołectwa Kalinowo,
4. Nr XXXV/290/2021 Rady Gminy Skąpe z dnia 23 lipca 2021 r. o zmianie uchwały w sprawie statutu sołectwa Łąkie,
5. Nr XXXV/291/2021 Rady Gminy Skąpe z dnia 23 lipca 2021 r. o zmianie uchwały w sprawie statutu sołectwa Międzyzylesie,
6. Nr XXXV/292/2021 Rady Gminy Skąpe z dnia 23 lipca 2021 r. o zmianie uchwały w sprawie statutu sołectwa Niekarzyn,
7. Nr XXXV/293/2021 Rady Gminy Skąpe z dnia 23 lipca 2021 r. o zmianie uchwały w sprawie statutu sołectwa Niesulice,
8. Nr XXXV/294/2021 Rady Gminy Skąpe z dnia 23 lipca 2021 r. o zmianie uchwały w sprawie statutu sołectwa Ołobok,
9. Nr XXXV/295/2021 Rady Gminy Skąpe z dnia 23 lipca 2021 r. o zmianie uchwały w sprawie statutu sołectwa Pałk,
10. Nr XXXV/296/2021 Rady Gminy Skąpe z dnia 23 lipca 2021 r. o zmianie uchwały w sprawie statutu sołectwa Podła Góra,
11. Nr XXXV/297/2021 Rady Gminy Skąpe z dnia 23 lipca 2021 r. o zmianie uchwały w sprawie statutu sołectwa Radoszyn,
12. Nr XXXV/298/2021 Rady Gminy Skąpe z dnia 23 lipca 2021 r. o zmianie uchwały w sprawie statutu sołectwa Rokitnica,

13. Nr XXXV/299/2021 Rady Gminy Skąpe z dnia 23 lipca 2021 r. o zmianie uchwały w sprawie statutu sołectwa Skąpe

14. Nr XXXV/300/2021 Rady Gminy Skąpe z dnia 23 lipca 2021 r. o zmianie uchwały w sprawie statutu sołectwa Węgrzynice,

15. Nr XXXV/301/2021 Rady Gminy Skąpe z dnia 23 lipca 2021 r. o zmianie uchwały w sprawie statutu sołectwa Zawisze,

w części dotyczącej § 28 w zakresie słów "będących mieszkańcami sołectwa".

Uzasadnienie

Na sesji w dniu 23 lipca 2021r. Rada Gminy Skąpe podjęła uchwały nr Nr XXXV/287/2021, Nr XXXV/288/2021, Nr XXXV/289/2021, Nr XXXV/290/2021, Nr XXXV/291/2021, Nr XXXV/292/2021, Nr XXXV/293/2021, Nr XXXV/294/2021, Nr XXXV/295/2021, Nr XXXV/296/2021, Nr XXXV/297/2021, Nr XXXV/298/2021, Nr XXXV/299/2021, Nr XXXV/300/2021, Nr XXXV/301/2021 o zmianie uchwał z dnia 14 grudnia 2012 r. w sprawie statutów sołectw w gminie Skąpe. W podstawie prawnej tych uchwał wskazano przepisy art. 35 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2020 r. poz. 713 z późn. zm.).

Wskazane uchwały zostały doręczona organowi nadzoru w dniu 23 lipca 2021r.

W toku badania legalności przedmiotowych uchwał, organ nadzoru stwierdził, iż uchwały te w części istotnie naruszają prawo. Wprowadzone § 1 uchwał zmiany rozdziałów 3 statutów sołectw w części dotyczącej § 28 stanowią, że: "Wybory sołtysa i rady sołeckiej odbywają się spośród nieograniczonej liczby kandydatów będących mieszkańcami sołectwa". Zdaniem organu nadzoru zapisy te w zakresie słów "będących mieszkańcami sołectwa" istotnie naruszają art. 36 ust. 2 ustawy o samorządzie gminnym. Zgodnie z art. 36 ust. 2 ustawy o samorządzie gminnym, sołtys oraz członkowie rady sołeckiej wybierani są w głosowaniu tajnym, bezpośrednim, spośród nieograniczonej liczby kandydatów, przez stałych mieszkańców sołectwa uprawnionych do głosowania. Nieuzasadnione jest zatem wprowadzanie ograniczeń prawa biernego w wyborach na sołtysa czy członka rady sołeckiej. WSA w Gorzowie Wlkp. w wyroku w sprawie SA/Go 294/20 z dnia 9 września 2020 r. orzekł, że „Jeśli chodzi o bierne prawo wyborcze, sołtys i członkowie rady sołeckiej są wybierani spośród nieograniczonej liczby kandydatów, co należy rozumieć w ten sposób, że takim kandydatem może być każdy. Zawarta w art. 35 ust. 3 pkt 2 ustawy o samorządzie gminnym delegacja nie obejmuje kompetencji do ograniczenia kręgu osób uprawnionych do kandydowania na sołtysa czy też do rady sołeckiej. Z przyczyn praktycznych powinny być to osoby, którym znana jest problematyka danego sołectwa, a takimi osobami są przede wszystkim jego mieszkańcy, jednakże to do mieszkańców danego sołectwa powinien należeć wybór osób zasiadających w radzie sołeckiej czy też osoby sołtysa i brak jest podstaw do ograniczania im takiego wyboru poprzez wskazanie, że kandydatem może być tylko osoba stale mieszkająca na terenie sołectwa”. Pogląd ten Wojewódzki Sąd Administracyjny w Gorzowie Wlkp. podzielił również w wyrokach z dnia 9 września 2020 r.: II SA/Go 292/20, II SA/Go 301/20, II SA/Go 302/20, II SA/Go 295/20, II SA/Go 296/20.

Zatem nowo wprowadzony § 28 statutu w zakresie ograniczenia prawa biernego do kandydatów będących mieszkańcami sołectwa istotnie narusza prawo, tj. art. 36 ust. 2 ustawy o samorządzie gminnym.

Pouczenie:

Od niniejszego rozstrzygnięcia służy prawo wniesienia skargi do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Gorzowie Wlkp. w terminie 30 dni od doręczenia rozstrzygnięcia za pośrednictwem Wojewody Lubuskiego.

Zgodnie z art. 92 ust. 1 ustawy o samorządzie gminnym, stwierdzenie przez organ nadzoru nieważności uchwały organu gminy wstrzymuje jej wykonanie z mocy prawa w zakresie objętym stwierdzeniem nieważności, z dniem doręczenia rozstrzygnięcia nadzorczego.

Z up. WOJEWODY LUBUSKIEGO

Paweł Witt

Dyrektor

Wydziału Nadzoru i Kontroli